

KOMENDANT

Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej
im. gen. dyw. Henryka Minkiewicza
w Białymstoku

Białystok, dnia 30 lipca 2018 r.

Egz. nr. ...

PD-NK.0910.4.2018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „Realizacja przedsięwzięć z zakresu prowadzenia gospodarki mandatowej”, zrealizowanej w trybie zwykłym w Pionie Głównego Księgowego Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej z siedzibą w Białymstoku, 15-370 Białystok, ul. Bema 100, ujętej w Planie Kontroli Wydziału Kontroli Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej na rok 2018.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie wytycznych, stanowiących załącznik do decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. Min. Spraw Wew. poz. 43, z późn. zm.), przez zespół kontrolny w składzie:

kierownik zespołu:

- mjr SG Cezary Borowski - starszy specjalista Wydziału Kontroli Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej, upoważnienie do kontroli nr 7/WK/XI2018 z dnia 13.06.2018 r.

członkowie:

- mjr SG Halina Jurgilewicz - starszy specjalista Wydziału Kontroli Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej, upoważnienie do kontroli nr 8/WK/XI2018 z dnia 13.06.2018 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach od 14.06.2018 r. do 13.07.2018 r.

Funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą pełnił płk SG Dariusz Ryczek – Główny Księgowy Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej.

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli były ustalenia z następujących obszarów:

- przestrzeganie aktów prawnych i wydanych na ich podstawie aktów normatywnych Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w zakresie gospodarki mandatowej;

- prawidłowość zaopatrywania, rozdziału i ewidencji pobranych formularzy mandatów karnych lub serii i numerów mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego;
- prawidłowość rozliczania wykorzystanych formularzy mandatów karnych lub serii i numerów mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego oraz przyjmowania środków pieniężnych uzyskanych z nałożonych grzywien w drodze mandatu karnego;
- prawidłowość postępowania z niewykorzystanymi, utraconymi i zniszczonymi formularzami mandatów karnych lub seriami i numerami formularzy mandatowych generowanych za pomocą systemu teleinformatycznego;
- prawidłowość sporządzania informacji określonych w art. 100 § 10-11 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

2. Kontrolą objęto okres od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.

II. Cel kontroli.

1. Celem kontroli było:

- 1) ocena działalności podmiotu kontrolowanego w przedmiocie objętym kontrolą pod kątem legalności i rzetelności;
- 2) zebranie informacji zmierzających do doskonalenia działalności służbowej jednostek organizacyjnych w kontrolowanej tematyce.

2. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o: dokumenty udostępnione kontrolerom oraz wyjaśnienia i informacje uzyskane od kierownika podmiotu kontrolowanego, a także kierowników i pracowników podmiotów innych niż podmiot kontrolowany.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Na podstawie ustaleń z kontroli, mając na względzie oceny cząstkowe poszczególnych obszarów objętych kontrolą, **pozytywnie z nieprawidłowościami** oceniono działania podmiotu kontrolowanego w zakresie realizacji przedsięwzięć z zakresu prowadzenia gospodarki mandatowej.

Przy formułowaniu oceny ogólnej uwzględniono kryteria legalności i rzetelności oraz mierniki ustalone dla poszczególnych zagadnień wchodzących w skład badanych obszarów.

Podstawą do dokonania ustaleń były:

- materiały źródłowe w postaci dokumentacji służbowej Pionu Głównego Księgowego dotyczącej kontrolowanych obszarów;
- pisemne i ustne wyjaśnienia pracowników oraz funkcjonariuszy podmiotu kontrolowanego.

W okresie objętym kontrolą, w Pionie Głównego Księgowego Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku reguły postępowania w zakresie

prowadzenia gospodarki mandatowej określały niżej wymienione akty prawne i normatywne:

- ustawa z dnia 12 października 1990r. o Straży Granicznej (tekst jednolity: Dz. U. 2016. poz. 1643 z późn.zm.),
- ustawa Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 395, ze zm.),
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 151),
- decyzja nr 38/D/10 Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 01 czerwca 2010 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego wytycznych w sprawie zasad wydawania upoważnień, ewidencjonowania, rozliczania i prowadzenia gospodarki mandatowej w Podlaskim Oddziale Straży Granicznej,
- wytyczne Dyrektora Izby Administracji Skarbowej z dnia 15 czerwca 2016 r. dotyczące pobierania i rozliczania bloczków mandatów karnych przez Jednostki Nakładające Grzywny (JNG).

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń:

1. Przestrzeganie aktów prawnych i wydanych na ich podstawie aktów normatywnych Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w zakresie gospodarki mandatowej.

Z dniem 05 lutego 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 151). Powodem wydania nowego rozporządzenia było uchylene przez art. 41 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1269, ze zm.) przepisu art. 8 ustawy z dnia 28 lutego 1992 r. o zmianie niektórych przepisów prawa karnego, prawa o wykroczeniach i o postępowaniu w sprawach ścisletnich (Dz. U. Nr 24, poz. 101), na podstawie którego wydano dotychczas obowiązujące przepisy wykonawcze. Ponadto art. 49 ustawy o administracji podatkowej dokonał zmiany przepisu art. 100 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 395, ze zm.) i przeniósł zadania w zakresie dystrybucji i rozliczania formularzy mandatu karnego oraz serii i numerów mandatów karnych z wojewody na właściwego miejscowo dyrektora izby skarbowej. W efekcie sprawy związane z gospodarką mandatową, na mocy zmienionych przepisów, przejęły od Urzędów Wojewódzkich właściwe miejscowo Izby Administracji Skarbowej i ich dyrektorzy. Ponadto Minister Finansów w drodze rozporządzenia

z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie właściwości miejscowej naczelnika urzędu skarbowego uprawnionego do poboru należności wynikających z grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego określił, że właściwym miejscowo do poboru wymienionych wyżej należności jest Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu.

W 2017 roku w Podlaskim Oddziale Straży Granicznej w Białymstoku reguły postępowania w zakresie wydawania upoważnień, ewidencjonowania, rozliczania i prowadzenia gospodarki mandatowej określały wytyczne Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej wprowadzone decyzją nr 38/D/10 Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 01 czerwca 2010 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego wytycznych w sprawie zasad wydawania upoważnień, ewidencjonowania, rozliczania i prowadzenia gospodarki mandatowej w Podlaskim Oddziale Straży Granicznej. Przedmiotowe wytyczne powinny być zostać dostosowane do obowiązującego porządku prawnego i uwzględnić rozwiązania wprowadzone przez nowelizację ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej, ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a także przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego. W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych stwierdzono, że do dnia rozpoczęcia kontroli nie zaktualizowano wymienionych wyżej wytycznych Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej¹.

Stosownie do pkt 15 części II wewnętrznego podziału zdań Pionu Głównego Księgowego Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej (RWD 269/13/15) w odniesieniu do zadań stanowisk samodzielnych przewidziano realizację zadania polegającego na opracowywaniu projektów aktów prawnych w zakresie merytorycznej właściwości Pionu Głównego Księgowego. Niezależnie od powyższego, stosownie do decyzji nr 40/D/17 Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 20 września 2017 r. w sprawie zasad opracowywania, uzgadniania i ogłaszania wewnętrznych aktów normatywnych w Podlaskim Oddziale Straży Granicznej, nadzór nad aktualizacją przepisów dotyczących prowadzenia gospodarki mandatowej sprawuje komórka organizacyjna – Pion Głównego Księgowego, której pracą kieruje – Główny Księgowy Podlaskiego Oddziału SG².

Zgodnie z wyjaśnieniami p.o. Głównego Księgowego – kpt. SG ██████████ ██████████, prace nad nowelizacją aktu normatywnego Komendanta Podlaskiego Oddziału SG w zakresie prowadzenia gospodarki mandatowej rozpoczęto na początku 2018 roku, jednak ze względu na inne bieżące i terminowe obowiązki formalnie wniosek o nowelizację aktu został złożony dopiero w dniu 07.06.2018 r. Obecnie projekt decyzji jest w trakcie uzgodnień z komórkami realizującymi zadania

¹ Dowód: akta kontroli k: 41-80;

² Dowód: akta kontroli k: 20;

w ww. zakresie³. W tym miejscu należy podkreślić, że nowelizacja wymienionych wyżej wytycznych była konieczna oraz powinna być została wprowadzona na początku roku 2016, tj. bezpośrednio po wejściu w życie z dniem 05.02.2016 r. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 151). Powyższy stan rzeczy należy uznać za nieprawidłowość, za którą odpowiedzialny był Główny Księgowy. W okresie objętym kontrolą obowiązki Głównego Księgowego Podlaskiego Oddziału SG wykonywał płk SG Dariusz Ryczek. Wymieniony, z dniem 26.02.2018 r., został zwolniony ze służby stałej w SG i przeszedł na emeryturę. Stwierdzona nieprawidłowość nie spowodowała negatywnych skutków w zakresie realizacji przez podmiot kontrolowany przedsięwzięć związanych z prowadzeniem gospodarki mandatowej. Pomimo braku nowelizacji przepisów decyzji nr 38/D/10 Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 01 czerwca 2010 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego wytycznych w sprawie zasad wydawania upoważnień, ewidencjonowania, rozliczania i prowadzenia gospodarki mandatowej (...), przedmiotową gospodarkę w Pionie Głównego Księgowego prowadzono w oparciu o przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 151), a także przepisy rozporządzenia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie właściwości miejscowej naczelnika urzędu skarbowego uprawnionego do poboru należności wynikających z grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1977) i szczegółowe wytyczne Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku z dnia 15 czerwca 2016 r. dotyczące pobierania i rozliczania bloczków mandatów karnych przez Jednostki Nakładające Grzywny (JNG)⁴.

Niezależnie od powyższego, ustalono, że w wewnętrznym podziale zadań Pionu Głównego Księgowego nie uwzględniono zmian wynikających z wejścia w życie z dniem 05 lutego 2016 roku rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2016 roku w sprawie postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego. W szczególności nie uległy zmianie zapisy dotyczące przeniesienia zadań w zakresie dystrybucji i rozliczania formularzy mandatu karnego oraz serii i numerów mandatów karnych z wojewody na właściwego miejscowo dyrektora izby skarbowej. Zapisy dotyczące

³ Dowód: akta kontroli k: 40;

⁴ Dowód: akta kontroli k: 40;

współpracy Podlaskiego OSG z Podlaskim Urzędem Wojewódzkim w zakresie gospodarki mandatowej były nieaktualne i powinny być zostać dostosowane do obowiązujących aktów prawnych w tym zakresie.

Za realizację gospodarki mandatowej w Podlaskim Oddziale SG w Białymstoku odpowiedzialni byli pracownicy i funkcjonariusze Pionu Głównego Księgowego. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych dokonano analizy szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień osób odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć z zakresu prowadzenia gospodarki mandatowej, w okresie objętym kontrolą, tj. p. ██████████, p. ██████████, p. ██████████, p. ██████████, p. ██████████, st. chor. sztab. SG ██████████ oraz st. sierż. SG ██████████.

Analiza szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień zarówno pracowników jak i funkcjonariuszy Pionu Głównego Księgowego wykazała, że zawarto w nich stosowne zapisy w obszarze będącym przedmiotem kontroli, jednakże cztery na pięć szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień posiadało nieaktualne zapisy w temacie współpracy z Podlaskim Urzędem Wojewódzkim, z wyjątkiem szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień specjalisty do spraw analiz Pionu Głównego Księgowego p.o. st. sierż. SG ██████████. Ponadto, szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień p. ██████████ i st. sierż. SG ██████████ nie posiadały zapisów potwierdzających fakt zapoznania się z nimi przez osoby je okresowo zastępujące. W szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień specjalisty Sekcji Księgowości i Rozliczeń Pionu Głównego Księgowego, p. ██████████, w punkcie 8. istnieje zapis w brzmieniu: „Zastępstwo w pełnym zakresie obowiązków służbowych w czasie nieobecności w pracy p. ██████████, w zakresie VAT p. ██████████”. Zamieszczenie takiego wpisu jest niejednoznaczne z zapoznaniem się z obowiązkami p. ██████████. Fakt zapoznania się z obowiązkami i uprawnieniami osoby zastępowanej powinien być potwierdzony przez osobę zastępującą stosownym zapisem na szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień osoby zastępowanej.

Podobnie, w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień starszego księgowego Sekcji Księgowości i Rozliczeń Pionu Głównego Księgowego, p. ██████████, w punkcie 6. istnieje zapis w brzmieniu: „Zastępstwo w kasie w czasie nieobecności w pracy kasjera”. Zamieszczenie takiego wpisu nie jest jednoznaczne z zapoznaniem się z obowiązkami p. ██████████⁵.

Ponadto, tylko w jednym przypadku, p. ██████████, w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień stwierdzono zapis dotyczący współpracy Podlaskiego Oddziału SG z właściwym miejscowo organem odpowiedzialnym za gospodarkę mandatową, tj. Izbą Administracji Skarbowej w Białymstoku, w zakresie wprowadzania niezbędnych informacji dotyczących mandatów karnych na Portalu Usług Elektronicznych (PUE). Opisane wyżej przypadki związane z niedostosowaniem szczegółowych obowiązków i uprawnień pracowników i funkcjonariuszy do zmian wprowadzonych przez nowelizację aktów

⁵ Dowód: akta kontroli k: 22-33, 35-36;

prawa powszechnego, jak również brak adnotacji o zapoznaniu się z obowiązkami i uprawnieniami osoby zastępującej na egzemplarzu szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień osoby zastępowanej, należy zakwalifikować jako uchybienia o charakterze formalnym. Nie miały one jednak negatywnego wpływu na poziom realizacji zadań służbowych w kontrolowanym obszarze.

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny oraz zastosowane w kontroli kryteria i mierniki, pozytywnie z nieprawidłowościami oceniono kontrolowany obszar. Należy także wskazać na potrzebę bardziej elastycznego i szybszego podejmowania w przyszłości przez podmiot kontrolowany działań zmierzających do dostosowywania rozwiązań aktów normatywnych Komendanta Podlaskiego Oddziału SG, które pozostają w obszarze służbowej odpowiedzialności podmiotu kontrolowanego, do zmieniających się przepisów prawa powszechnego, a także uaktualniania szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy i pracowników pionu.

2. Prawidłowość zaopatrywania, rozdziału i ewidencji pobranych formularzy mandatów karnych, lub serii i numerów mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego.

W okresie objętym kontrolą zaopatrywanie Podlaskiego Oddziału SG w formularze mandatów karnych odbywało się nieodpłatnie i stosownie do potrzeb zgłaszanych przez graniczne jednostki organizacyjne. Bloczki mandatów karnych wydawane były na podstawie zapotrzebowań składanych do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku przy wykorzystaniu Portalu Usług Elektronicznych. W zapotrzebowaniach wskazywano „mandaty spersonalizowane 20”, stosownie do wytycznych Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku dotyczących pobierania i rozliczania bloczków mandatów karnych⁶. Zapotrzebowane bloczki mandatów karnych były odbierane przez funkcjonariusza Pionu Głównego Księgowego osobiście w Izbie Administracji Skarbowej w Białymstoku. Odbiór następował w oparciu o specyfikacje wydania formularzy, serii i numerów mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego sporządzane przez pracowników wskazanej wyżej Izby⁷. Funkcjonariusz odbierający zapotrzebowane formularze mandatów karnych z ramienia Podlaskiego Oddziału SG posiadał wymagane do realizacji tej czynności imienne upoważnienie pisemne wydane przez kierownika jednostki nakładającej grzywny, tj. Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej. Pobrane z Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku bloczki mandatów karnych ewidencjonowano w Księdze druków ścisłego zarachowania⁸. Specyfikacje wydania formularzy, o których mowa wyżej stanowiły dowody przychodu tych druków i jednocześnie stanowiły podstawę do dokonania stosownych wpisów w Księżce druków ścisłego zarachowania Rtd nr 1100/15 i w „Zbiorczych rozliczeniach bloczków mandatów karnych”

⁶ Dowód: akta kontroli k: 119;

⁷ Dowód: akta kontroli k: 34, 38, 123-127;

⁸ Dowód: akta kontroli k: 128-134;

w rubryce: *Pobrano z Izby Skarbowej*⁹. Następnie graniczne jednostki organizacyjne sukcesywnie odbierały formularze mandatów karnych stosownie do zgłaszanych potrzeb. Wydane granicznej jednostce organizacyjnej formularze mandatów karnych były ewidencjonowane w Księdze druków ścisłego zarachowania – ewidencja placówek Rtd nr 1101/15. Osoby upoważnione do odbioru formularzy mandatów karnych w Placówkach Podlaskiego Oddziału SG odbierały przedmiotowe formularze osobiście potwierdzając odbiór formularzy w Księdze druków ścisłego zarachowania – ewidencja placówek. Odcinki C i D mandatów karnych serii Da były oznaczane pieczęcią organu nakładającego grzywę w miejscu przeznaczonym na pieczęć w prawym górnym rogu.

W okresie objętym kontrolą, Podlaski Oddział Straży Granicznej nie zapotrzebowywał i nie wykorzystywał formularzy mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego. Podlaski Oddział SG nie dysponował bowiem platformą informatyczną umożliwiającą obsługę tego typu funkcjonalności.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono ponadto, że z dniem 15.02.2017 r. obowiązki w zakresie ewidencji, rozdziału i rozliczania bloczków mandatów karnych przyjął st. sierż. SG ██████████ ██████████. Wcześniej obowiązki w tym zakresie realizowała st. chor. sztab. SG ██████████ ██████████. Stosownie do wytycznych Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku dotyczących pobierania i rozliczania bloczków mandatów karnych, w sytuacji zmiany osoby odpowiedzialnej za prowadzenie gospodarki mandatowej, zarządza się przeprowadzenie inwentaryzacji w celu prawidłowego powierzenia formularzy mandatów karnych drugiej osobie. Przedmiotowej inwentaryzacji w Pionie Głównego Księgowego Podlaskiego Oddziału SG w związku z przekazaniem obowiązków, o którym mowa wyżej, w roku 2017 nie zarządzono. Fakt przekazania (przyjęcia) bloczków powinien być ujęty w protokole zdawczo – odbiorczym. Powyższej czynności nie zrealizowano, co stanowi naruszenie zapisów ww. wytycznych zawartych w pkt 30 i 31 „*Pobieranie bloczków mandatów karnych*”¹⁰.

Biorąc pod uwagę, ustalony stan faktyczny oraz zastosowane w kontroli kryteria i mierniki, pozytywnie z nieprawidłowościami oceniono kontrolowany obszar.

3. Prawidłowość rozliczania wykorzystanych formularzy mandatów karnych lub serii i numerów mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego oraz przyjmowania środków pieniężnych uzyskanych z nałożonych grzywien w drodze mandatu karnego.

Nie rzadziej niż raz w miesiącu, z wykorzystaniem Portalu Usług Elektronicznych (PUE), w formie elektronicznej przesyłano do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku informację dotyczącą stanu wykorzystania formularzy mandatów karnych przydzielonych Podlaskiemu Oddziałowi Straży

⁹ Dowód: akta kontroli k: 185-198;

¹⁰ Dowód: akta kontroli k: 203, 206;

Granicznej. Rozliczeniu podlegały bloczki mandatów karnych, które zostały wykorzystane w pełni. Bloczki rozliczane były w miesiącu, w którym wystawiono ostatni mandat. Do przekazywanych formularzy mandatów karnych dołączano w formie papierowej „Zbiorcze rozliczenie bloczków mandatów karnych”¹¹. Prawidłowość sporządzenia rozliczeń była pozytywnie weryfikowana przez pracowników Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadku negatywnego zweryfikowania ww. rozliczeń. Informacje dotyczące rozliczenia poszczególnych formularzy mandatów karnych sukcesywnie odnotowywano również w Książkach druków ścisłego zarachowania Rtd nr 1100/15 i Rtd nr 1101/15¹².

Niezależnie od powyższego, raz do roku, przeprowadzano inwentaryzację bloczków mandatowych przesyłając o tym stosowną informację do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku¹³. Dodatkowo zapisy o stanach inwentaryzacyjnych bloczków mandatowych na koniec roku kalendarzowego zamieszczano w Książkach druków ścisłego zarachowania Rtd nr 1100/15 i Rtd nr 1101/15.

W przypadku utraty lub zniszczenia formularzy mandatów karnych funkcjonariusze niezwłocznie informowali właściwych przełożonych o zaistniałym zdarzeniu opisując jego okoliczności¹⁴. Informacje dotyczące utraty lub zniszczenia formularzy mandatów karnych były przekazywane osobie, która zajmowała się zaopatrywaniem funkcjonariuszy w bloczki mandatowe. Bloczki częściowo lub całkowicie zniszczone podlegały rozliczeniu z Izbą Administracji Skarbowej w Białymstoku. Każdorazowo Komendant Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej zwracał się z wnioskiem do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku o zdjęcie z ewidencji utraconych bloczków/formularzy mandatów karnych. Fakt zdjęcia formularza mandatu karnego z ewidencji stanowił podstawę do dokonania odpowiedniego zapisu w książkach druków ścisłego zarachowania. Stan posiadanych bloczków/formularzy mandatowych był sukcesywnie pomniejszany o liczbę bloczków/formularzy utraconych i zdjętych z ewidencji. W systemie teleinformatycznym dokonywano rozliczenia utraconych bloczków mandatowych nadając status: „niewykorzystany - zdjęty”. Dokumentacja dotycząca utraconego lub zniszczonego bloczka mandatu karnego była przechowywana w Pionie Głównego Księgowego Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej.

Z kolei w przypadku formularzy mandatów karnych anulowanych lub odcinków formularzy błędnie wydanych, sporządzano notatki wyjaśniające przyczynę anulowania lub błędnego wydania odcinka formularza mandatu przez funkcjonariusza. Przedmiotowe notatki były aprobowane przez przełożonych funkcjonariuszy¹⁵. Dokumentacja dotycząca anulowanych formularzy mandatów

¹¹ Dowód: akta kontroli k: 185-198;

¹² Dowód: akta kontroli k: 128-156;

¹³ Dowód: akta kontroli k: 189-190;

¹⁴ Dowód: akta kontroli k: 180-184;

¹⁵ Dowód: akta kontroli k: 157-178;

karnych lub odcinków formularzy błędnie wydanych była przekazywana osobie prowadzącej w Podlaskim Oddziale SG sprawy związane z zaopatrywaniem funkcjonariuszy w formularze mandatów. Przez Portal Usług Elektronicznych składano informację do Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku zawierającą rozliczenie formularzy dla mandatów karnych anulowanych nadając tym formularzom status: „wykorzystany – anulowany”. Informację o anulowaniu formularza mandatu karnego zamieszczano ponadto w zbiorczym rozliczeniu bloczków mandatów karnych przesyłanym do Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku. Osoba rozliczająca mandaty prowadziła dokumentację mandatów anulowanych dla celów dowodowych stosownie do wytycznych Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku.

W okresie objętym kontrolą Podlaski Oddział Straży Granicznej nie wykorzystywał formularzy mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego. Podlaski Oddział SG nie dysponował bowiem platformą informatyczną umożliwiającą obsługę tego typu funkcjonalności.

Wszystkie środki finansowe z tytułu nałożonych grzywien w drodze mandatu karnego gotówkowego były wpłacane do kasy Podlaskiego Oddziału SG za pokwitowaniem, po czym przekazywane były do budżetu państwa, poprzez wpłatę tych środków na rachunek bankowy Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu, zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2015 roku w sprawie właściwości miejscowej naczelnika urzędu skarbowego uprawnionego do poboru należności wynikających z grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego (Dz. U. z dnia 27 listopada 2015 r., poz. 1977). Ponadto, wysokość kwot przekazywanych wpłat z tytułu nałożonych mandatów gotówkowych była zgodna z kwotami nałożonych mandatów karnych gotówkowych, które przyjmowane były od poszczególnych funkcjonariuszy SG odpowiedzialnych za rozliczenie wystawionych mandatów karnych z uprawnionych komórek organizacyjnych Podlaskiego OSG w Białymstoku. Incydentalne pomyłki w tym zakresie były na bieżąco korygowane¹⁶.

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny oraz zastosowane w kontroli kryteria i mierniki, **pozytywnie** oceniono kontrolowany obszar.

4. Prawidłowość sporządzania informacji określonych w art. 100 § 10-11 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 395, ze zm.)

W okresie objętym kontrolą, co do zasady, w sposób terminowy i kompletny sporządzano informacje określone w art. 100 § 10 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia i przepisów wydanych na ich podstawie, dotyczące zadań realizowanych w zakresie prowadzenia gospodarki mandatowej. Przedmiotowe informacje przekazywane były nie rzadziej niż raz

---

¹⁶ Dowód: akta kontroli k: 86, 257, 258;

postępowania w zakresie formularzy mandatu karnego, mandatów karnych generowanych przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego oraz podmiotów nabywających odpłatnie formularze mandatu karnego, a także rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie właściwości miejscowej naczelnika urzędu skarbowego uprawnionego do poboru należności wynikających z grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego;

2. Dostosować szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień osób realizujących zadania z zakresu gospodarki mandatowej w Pionie Głównego Księgowego do zmian wynikających z nowelizacji przepisów, o których mowa w punkcie 1;
3. Prawidłowo zapoznać osoby zastępujące osoby realizujące zadania z zakresu gospodarki mandatowej w Pionie Głównego Księgowego ze szczegółowymi zakresami obowiązków i uprawnień osób zastępowanych;
4. W sytuacji zmiany osoby odpowiedzialnej za prowadzenie gospodarki mandatowej, zarządzić przeprowadzenie inwentaryzacji w celu prawidłowego powierzenia formularzy mandatów karnych drugiej osobie upoważnionej. Fakt przekazania (przyjęcia) bloczków mandatów karnych ujmować w protokole zdawczo – odbiorczym.

V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w terminie do dnia 30.09.2018 r.

VI. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej strona 30, pozycja 3/2018 zarejestrowanej wg rejestru dokumentów pod numerem 654/02.

VII. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego i dostarczany za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

.....
(stopień, imię i nazwisko oraz podpis zarządzającego kontrolę)

**ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM**

NACZELNIK
Wydziału Kontroli
Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej
m. gen. dyw. Henryka Minkiewicza
w Białymstoku

mjr SG Anetta Kardaś

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 – Główny Księgowy Podlaskiego Oddziału SG – ZPO.

Egz. nr 2 – ad acta.

Sporządził/Wykonał: Borowski

Dnia 27.07.2018 r.